

VOORTOETS NATURA 2000

aanvulling op de quickscan d.d. 9 oktober 2019

LOCATIE: ST. JORISSTRAAT ONGENUMMERD MIDDELBEERS

RAPPORTNUMMER: 2020BE-0735A

In opdracht van:

van Dun advies
Dorpsstraat 54
5113 TE Ulicoten

Brabant Eco
Ecologische dienstverlening

Colofon

Rapportage

Brabant Eco

Rapportnummer

2020BE-0735A

Opdrachtgever

van Dun advies
Dorpsstraat 54
5113 TE Ulicoten

Contactpersoon

De heer Chr. van der Heijden

Locatie

St. Jorisstraat ong. Middelbeers

Opleverdatum

29 mei 2020

Uitvoerder

Brabant Eco
Ecologische dienstverlening
De Lange Kant 27
5061PX Oisterwijk
06-24218274

Overname, verveelvoudiging of openbaarmaking van dit rapport is niet toegestaan zonder vermelding van bron

Dit rapport is met de grootste zorg samengesteld. Desondanks aanvaardt Brabant Eco geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek door toepassing van adviezen.

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	3
Aanleiding	
2. GEBIEDSBESCHERMING.....	6
2.1 Voortoets Natura 2000	
2.2 Ligging plangebied	
2.3 Mogelijke effecten	
3. EFFECTENANALYSE.....	7
3.1 Oppervlakteverlies	
3.2 Versnippering	
3.3 Verontreiniging	
3.4 Verdroging	
3.5 Geluid	
3.6 Licht	
3.7 Trillingen	
3.8 Optische verstoring	
3.9 Mechanische effecten	
4. NATUUR NETWER NEDERLAND.....	10
4.1 Beheertypen	
4.2 Effectbeoordeling	
5. CONCLUSIE.....	12
6. LIJST VAN BRONNEN.....	13
7. BIJLAGEN.....	14

1. INLEIDING

Aanleiding

In ruimtelijke ontwikkelingen is vaak sprake van aanpassing of wijziging van het bestemmingsplan. Om te kunnen bepalen of er sprake is van een 'goede ruimtelijke ordening' dient onder andere onderzocht te worden of de voorgenomen activiteit past binnen de regels van de Wet natuurbescherming.

Voor het plan aan de St. Jorisstraat ongenummerd te Middelbeers is opdrachtgever voornemens om de intensieve varkenshouderij aan de Schansstraat te Oirschot volledig te saneren. Aan de St. Jorisstraat te Middelbeers worden twee Ruimte voor Ruimte woningen beoogd. In dit kader is een quickscan flora en fauna uitgevoerd door Brabant Eco met projectnummer 2019BE-0725, d.d.9-10-2019.

Voor beide locaties is aannemelijk gemaakt dat door het voornemen geen negatieve effecten zullen optreden. Het plangebied zal gedeeltelijk worden getransformeerd tot natuur, en zal landschappelijk worden ingepast, wat ten goede komt aan de biodiversiteit. (zie figuur hieronder).

Gezien de gedeeltelijke omzetting naar natuur, zal de planlocatie St. Jorisstraat juist meer en beter leefgebied kunnen bieden aan beschermde soorten. Het plangebied bestaat thans uit boomkwekerij en kale akkers. Met de beoogde herontwikkeling gaan geen landschapselementen verloren, waarmee dan ook geen vaste verblijfplaatsen van beschermde diersoorten verloren gaan.

Op verzoek van de gemeente Oirschot wordt er, gezien de korte afstand t.o.v. Natura-2000 gebied en de gedeeltelijke ligging in de 500 m zone van het plangebied, een voortoets uitgevoerd voor het plangebied St. Jorisstraat Middelbeers. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de effectenindicator Natura 2000.

De bevindingen van dit vervolgonderzoek zijn beschreven in deze rapportage en kan als addendum van de quickscan worden gebruikt ondanks dat in verband met de leesbaarheid van het rapport enkele herhalingen opgenomen zijn.

Figuur: beoogde planologische situatie

Voorgenomen ontwikkeling: Opdrachtgever is voornemens de varkensstal aan de Schansstraat te slopen. Na de sloop zal de grond als agrarische cultuurgrond worden gebruikt. In de toekomstige situatie zal aan een deel van het plangebied aan de St. Jorisstraat een woonbestemming worden toegekend. Het achterste deel van de percelen krijgt een natuurbestemming en het laatste gedeelte van de percelen zal de agrarische bestemming behouden. Zie figuur hiernaast van de indicatieve bestemmingsplankaart. Op het woongedeelte komen twee ruimte voor ruimte woningen. De intensieve varkenshouderij aan de Schansstraat zal volledig verdwijnen.

Afbeeldingen: plangebied vanaf St. Jorisstraat richting de Groote Beerze en richting bebouwde kom Middelbeers.

2. GEBIEDSBESCHERMING

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van beschermde (natuur)gebieden in de omgeving. De ligging van Natura 2000 gebieden en het Natuurnetwerk Nederland in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht. Ten aanzien van gebieden die beschermd zijn als Natura 2000 gebied is een voortoets uitgevoerd.

2.1 Voortoets Nature 2000

De voortoets is een verkennende analyse om te bepalen of de activiteit vergunning plichtig is. Bij een voortoets worden alle relevante aspecten van het project in kaart gebracht. Bijvoorbeeld:

- + treedt er mogelijk verontreiniging op?
- + treedt er mogelijk verdroging op?
- + is er sprake van een toename van licht of geluid?

In deze fase kan vooroverleg plaatsvinden tussen de initiatiefnemer en het bevoegd gezag. Uit de voortoets blijkt of er als gevolg van de activiteit sprake kan zijn van negatieve effecten (al dan niet mogelijk significant). Aan de hand van de conclusie van de voortoets wordt duidelijk hoe het proces van vergunningverlening verder zal moeten verlopen.

De voortoets kent drie mogelijke uitkomsten aan de hand waarvan vervolgstappen worden bepaald:

- + de plannen of activiteiten hebben geen effect op het Natura 2000-gebied:
geen vervolg nodig
- + als gevolg van de plannen of activiteiten treden mogelijk negatieve effecten op, maar deze zijn zeker niet significant:
vervolg verstorings- en verslechteringstoets
- + als gevolg van de plannen of activiteiten treden mogelijk significant negatieve effecten op: vervolg passende beoordeling

Voortoets

In de oriëntatiefase van de plannen is het noodzakelijk om een voortoets uit te voeren.

De voortoets is niet wettelijk verplicht, maar wel vaak gewenst door het bevoegde gezag om snel duidelijk te krijgen of de kans bestaat dat er negatieve effecten optreden ten gevolge van de geplande ruimtelijke ontwikkeling.

Op basis van informatie over de activiteit, de natuurwaarden en de mogelijke effecten, wordt een objectieve beoordeling gemaakt.

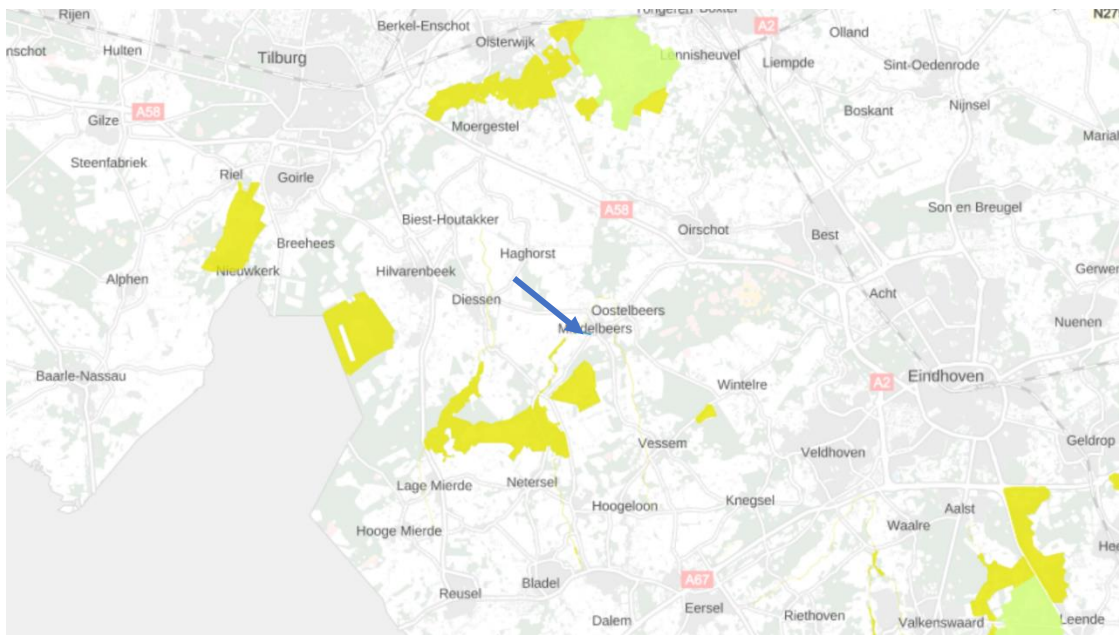
Afhankelijk van de uitkomst van de toets worden vervolgstappen bepaald.

2.2 Ligging plangebied t.o.v. Natura 2000 gebieden

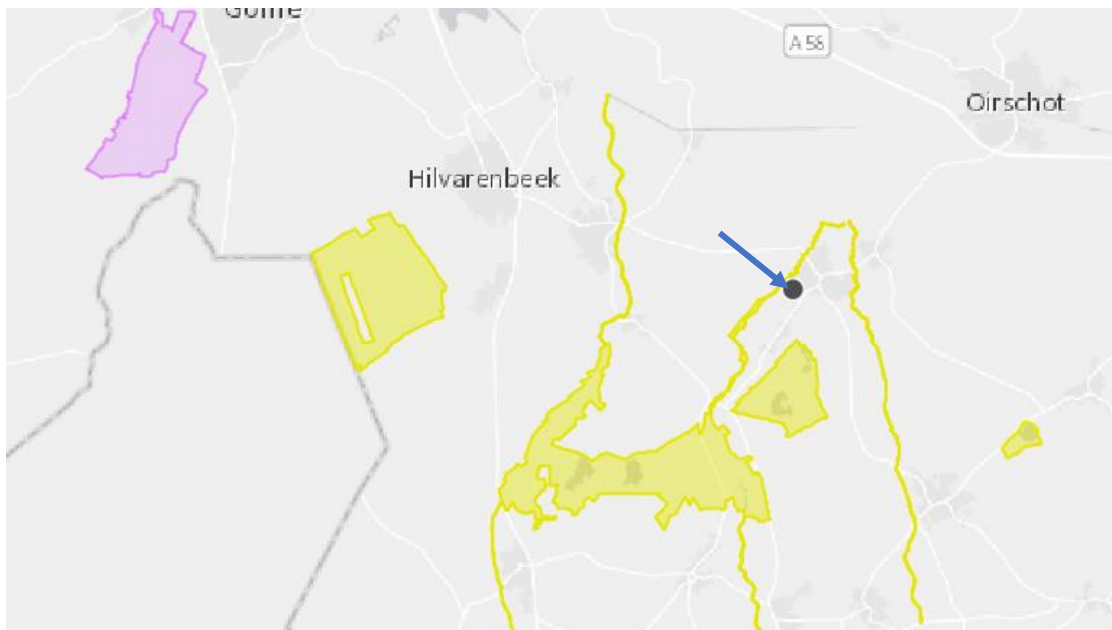
Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van Economische Zaken (EZ) blijkt dat in de omgeving van het plangebied, St Jorisstraat ongenummerd te Middelbeers enkele Natura 2000 gebieden liggen.

In onderstaande tabel staat vermeld welke gebieden dit zijn en op welke afstand ze van het plangebied liggen. In de figuur is de ligging van het plangebied ten opzichte van de Natura 2000 gebieden weergegeven.

Natura 2000 gebied	Afstand tot plangebied (meter)	Richting t.o.v. plangebied
Leenderbos, Groote Heide & De Plateau	19.500	zuidoost
Regte Heide & Riels Laag	14.500	west
Kampina & Oisterwijkse vennen	8.600	noord
Kempenland West	150 -1.950 – 7.900	West, Zuidoost, west

Figuur: ligging plangebied (blauwe pijl) ten opzichte van Natura 2000 gebieden.
bron: www.atlasleefomgeving.nl

Figuur: ligging plangebied (blauwe pijl) ten opzichte van Kempenland West (in geel)
bron: www.natura2000.nl/gebieden/noordbrabant/kempenlandwest

2.3 Mogelijke effecten

Om te bepalen welke effecten mogelijk kunnen optreden op het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied “Kempenland West” als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling, is de effectenindicator van het Ministerie van EZ geraadpleegd (zie bijlage 1).

Bij deze effectenindicator is een selectie te maken op Natura 2000 gebieden en enkele gestandaardiseerde activiteiten. Voor het gebied “Kempenland West” en de activiteit “woningbouw” kunnen volgens de effectenindicator de volgende effecten optreden: oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging, verdroging, verstoring door geluid, verstoring door licht, verstoring door trilling, optische verstoring en verstoring door mechanische effecten.

Storingsfactor	Op- per- vlak- tever- lies	Ver- snip- pe- ring	Ver- ont- rei- ning	Ver- dro- ge- ging	Ver- sto- ring door ge- luid	Ver- sto- ring door licht	Ver- sto- ring door tril- ling	Op- ti- sche ver- sto- ring	Ver- sto- ring door me- cha- ni- sche ef- fec- ten
	1	2	7	8	13	14	15	16	17
Stuifzandheiden met struikhei	■	■	■	■	□	□	□	■	■
Zwakgebufferde vennen	■	■	■	■	□	□	□	■	■
Zure vennen	■	■	■	■	□	□	□	■	■
Beken en rivieren met waterplanten	■	■	■	■	□	□	□	■	■
Vochtige heiden	■	■	■	■	□	□	□	■	■
Droge heiden	■	■	■	■	□	□	□	■	■
Blauwgraslanden	■	■	■	■	□	□	□	■	■
Pioniervegetaties met snavelbiezen	■	■	■	■	□	□	□	■	■
Beuken-eikenbossen met hulst	■	■	■	■	□	□	□	■	■
Eiken-haagbeukenbossen	■	■	■	■	□	□	□	■	■
Oude eikenbossen	■	■	■	■	□	□	□	■	■
*Hoogveenbossen	■	■	■	■	□	□	□	■	■
*Vochtige alluviale bossen	■	■	■	■	□	□	□	■	■
Drijvende waterweegbree	■	□	■	□	□	□	□	□	■
Kleine modderkruiper	■	■	■	■	■	■	■	■	■

■ zeer gevoelig

■ gevoelig

■ niet gevoelig

□ n.v.t.

Matrix: aangegeven is weergegeven hoe gevoelig de aangewezen habitatsoorten en -typen zijn bij de storingsfactoren van woningbouw in de effectenindicator. (bron: www.synbiosys.alterra.nl)

3. EFFECTENANALYSE

In dit hoofdstuk worden potentiële effecten van de storingsfactoren beschreven, zoals deze zijn weergegeven in de effectenindicator. Per paragraaf worden de verwachte effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000 gebied “Kempenland West” beschreven en geanalyseerd.

In de effectenindicator wordt de activiteit “woningbouw” als volgt toegelicht:

“Het bouwen van woningen heeft vele tijdelijke en permanente gevolgen op natuur. Meest duidelijk is het verlies aan oppervlakte: waar woningen staan is geen natuur mogelijk. Door de aanleg kunnen ook migratieroutes verbroken worden of treedt versnippering op van een netwerk van natuurgebieden. In de aanlegfase is verder vooral sprake van verstoring door geluid, licht, trillingen etc. Vaak wordt een gebied (tijdelijk) ontwaterd om bouwwerkzaamheden te vergemakkelijken. Ook moet rekening worden gehouden met negatieve effecten door bouwverkeer (verontreiniging). Als de woningen eenmaal in gebruik worden genomen, is er naast een permanente verandering in licht- en geluidsbelasting ook sprake van nevenactiviteiten zoals toenemende recreatie en toenemend wegverkeer, hetgeen een hogere druk legt op de aanwezige natuurwaarden.”

3.1 Oppervlakteverlies (1)

Oppervlakteverlies wordt gekenmerkt door afname van beschikbaar oppervlak van leefgebied soorten en/of habitattypen. De werkzaamheden vinden plaats buiten de Natura 2000-gebieden, tevens zijn de habitattypen en habitatsoorten niet in het plangebied aangetroffen. Op basis van deze gegevens kan geen sprake zijn van oppervlakteverlies. Door het toekennen van natuur aan een belangrijk deel van het plangebied zal er een winst aan oppervlakte ontstaan.

3.2 Versnippering (2)

Van versnippering is sprake indien het leefgebied uiteenvalt.

Er zijn geen aanvullende infrastructurele werken voorzien die een blokkade vormen of al aanwezige barrière verergeren tussen afzonderlijke natuurterreinen.

In de toekomstige situatie zal aan het achterste deel van het plangebied een natuurbestemming worden toegekend, naast de woonbestemming aan het voorste deel en de blijvende agrarische bestemming aan het laatste gedeelte. Zie de figuur in hoofdstuk 1 betreffende de beoogde planologische situatie.

3.3 Verontreiniging (7)

Conform de effectenindicator is sprake van verontreiniging als er verhoogde concentraties van stoffen in een gebied zijn, die onder natuurlijke omstandigheden niet of in zeer lage concentraties aanwezig zijn. Bij verontreiniging is sprake van een zeer brede groep van ecosysteem/gebiedsvreemde stoffen: organische verbindingen, zware metalen, schadelijke stoffen die ontstaan door verbranding of productieprocessen, straling (radioactief en niet radioactief), geneesmiddelen, endocrien werkende stoffen etc. Deze stoffen werken in op de bodem, grondwater, lucht.

De voorgenomen werkzaamheden betreffen de toevoeging van twee woningen aan een reeds bestaande bebouwing aan de St Jorisstraat in Middelbeers. Door deze toevoeging ontstaat geen meetbare af- of toename van verkeersbewegingen of recreatie in de omgeving van beide Natura 2000-gebieden. De bouwwerkzaamheden zullen worden uitgevoerd met materiaal en materieel dat voldoet aan huidige wet- en regelgeving, waardoor verontreiniging wordt tegengegaan. De hoeveelheid extra transportbewegingen die noodzakelijk zijn voor de werkzaamheden is dermate laag dat tevens geen meetbare toename ten opzichte van de reeds bestaande verkeersstromen te verwachten is.

Verontreiniging kan worden onderverdeeld in verontreiniging via grondwater of via de lucht. De Nederlandse milieuwetgeving verbiedt bodemverontreiniging en handhaving ziet hierop toe. Effecten door verontreiniging van bodem of water zijn hierdoor redelijkerwijs uit te sluiten.

3.4 Verdroging (8)

Verdroging heeft lagere grondwaterstanden en/of afnemende kwel tot gevolg, waardoor de grondwaterstand lager wordt dan de gewenste of benodigde grondwaterstand.

Aangezien voor het realiseren van de voorgenomen ontwikkeling geen onttrekking van grondwater nodig is, zijn effecten van verdroging uit te sluiten.

Voor de ontwikkeling van twee Ruimte voor Ruimte woningen aan de St. Jorisstraat wordt een verhard oppervlak verwacht van circa 1.480 m². Om te waarborgen dat er sprake is van hydrologisch neutraal ontwikkelen wordt een infiltratievoorziening aangelegd om het hemelwater dat op daken en verhardingen valt, te laten infiltreren in de bodem.

Indien bij de bouw van de Ruimte voor Ruimte woningen niet (enkel) gekozen wordt voor een infiltratietransportriool kan in plaats van, of daarnaast, gebruik gemaakt worden van andere maatregelen. Voorbeelden hiervan zijn het gebruik van infiltratiekragen, of het gebruik van een grindkoffer.

Door de sloop van de locatie aan de Schansstraat zal het verhard oppervlak met circa 5.400 m² afnemen, waardoor het hemelwater beter afgevoerd kan worden.

3.5 Geluid (13)

In het Natura 2000 gebied “Kempenland West” is een aantal vogelsoorten gevoelig voor verstoring door geluid. Gezien de voorgenomen ontwikkeling de bouw van twee Ruimte voor Ruimte woningen betreft, zal dit in gebruiksfase naar verwachting zeer weinig extra geluidsbelasting tot gevolg hebben. Gezien de afstand van minimaal 150 meter tot aan de woningen is redelijkerwijs uit te sluiten dat het geluid negatieve effecten tot gevolg zal hebben voor de geluidsgevoelige vogelsoorten.

In de aanlegfase zal bij de bouw van de woningen geluid vrij komen als gevolg van de bouwwerkzaamheden. Uit onderzoek (bv Reijnen et al. 1996, Tulp et al. 2002, overzicht in Krijgsveld et al. 2008, p57) blijkt dat er merkbare verstoring van broedvogels (achteruitgang dichtheid) optreedt vanaf een geluidsbelasting van 45 dB(A). Vanaf 60 dB(A) is het versturende effect maximaal. Het betrof geluid van rijkswegen en spoorwegen die een meer continue geluidsbelasting geven. Van de effecten impulsgeluiden op in het wild levende relevante soorten zijn in het geheel geen grenswaarden bekend (Hille Ris Lambers et al., 2009).

De bouwwerkzaamheden, zoals aggregaat, compressor, pneumatische beitel en vrachtwagenbewegingen blijven onder de 40dB(A) op 150 meter afstand. Aangezien merkbare verstoring van broedvogels optreedt vanaf 45 dB(A) is het redelijkerwijs uit te sluiten dat in de aanlegfase negatieve effecten optreden als gevolg van geluid.

3.6 Licht (14)

Onderdeel van de voorgenomen ontwikkeling is het aanbrengen van verlichting. Naast de reeds aanwezige openbare verlichting langs de St. Jorisstraat zal de uit te breiden verlichting van de twee woningen zeer beperkt zijn.

Licht is vooral van belang voor broedvogels in het Natura 2000 gebied. De extra verlichting van de woningen is zeer beperkt ten opzichte van de reeds aanwezige verlichting. De verlichting wordt afgeschermd door de aan te planten bomen en struiken en door het bos aan de rand van het Natura 2000 gebied.

Figuur: landschappelijk inpassingsplan

Bron: van Dun ontwerp en planologie

De afstand tussen de te realiseren woningen en de Grootte Beerze, onderdeel van het Natura 2000 gebied “Kempenland West” is zodanig dat er geen verstoring door verlichting in de leefgebieden van de broedvogels zal zijn.

In theorie zou de kleine modderkruiper voor kunnen komen in de Grootte Beerze nabij het plangebied. Ook theoretisch is deze gevoelig voor licht, wanneer er sprake is van directe instraling in het leefgebied. De afstand en de onderbrekende bossen, bomen en struiken zorgen voor een zodanige afscherming dat er geen sprake is van direct inschijnen van licht in de Grootte Beerze. Significante negatieve effecten op het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van de kleine modderkruiper zijn uitgesloten.

3.7 Trillingen (15)

Trillingen van betekenis reiken niet tot in potentiële leefgebieden van soorten met instandhoudingsdoelstellingen binnen het Natura 2000 gebied. Hierdoor kunnen negatieve effecten als gevolg van trillingen op voorhand worden uitgesloten.

3.8 Optische verstoring (16)

Optische verstoring betreft verstoring door de aanwezigheid en/of beweging van mensen dan wel voorwerpen die niet thuishoren in het natuurlijke systeem. Gezien de afstand van de woningen tot het Natura 2000 gebied en de inrit aan de St Jorisstraat is het uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan als gevolg van optische verstoring.

3.9 Mechanische effecten (17)

Onder mechanische effecten vallen verstoring door betreding, golfslag, luchtwervelingen en dergelijke, die optreden ten gevolge van menselijke activiteiten. De oorzaken en gevolgen zijn bij deze storende factor zeer divers.

Door de bouw van twee woningen nabij de reeds bestaande aan de St. Jorisstraat te Middelbeers ontstaat geen meetbare af- of toename van recreatie in beide Natura 2000-gebieden. Tijdens de werkzaamheden en na ingebruikname van de woningen zullen hierdoor geen meetbare extra mechanische effecten optreden, waardoor verstoring door mechanische effecten uit is te sluiten.

4. NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuur Netwerk Nederland heeft als onderdeel het Natuur Netwerk Brabant. Het is een netwerk van deels bestaande en deels nieuwe natuurgebieden die door ecologische verbindingzones met elkaar verbonden zijn. Hierdoor kunnen dieren zich gemakkelijker verplaatsen tussen verschillende natuurgebieden. Zo wordt de biodiversiteit (het totaal aantal planten en dieren) bevorderd.

Binnen het plangebied aan de Schansstraat is geen sprake van beschermde gebieden, daarnaast is de sanering van de varkenshouderij en de verwijdering van het bouwvlak van de locatie enkel voordelig voor beschermde gebieden.

Het gebied ten westen en in noorden van het plangebied St. Jorisstraat is aangegeven als Natuur Netwerk Brabant. Het noordelijk gedeelte van het plangebied is hierin aangegeven als 'nieuwe natuur'. De bestaande natuur bestaat uit opgaande beplanting langs de beek de Groote Beerze.

Afbeelding: Natuurnetwerk Nederland, bron: kaartbank Brabant

4.1 Beheertypen

Langs de oevers van de Groote Beerze is in groen en bruin aangegeven de bestaande natuur en in lichtbruin de nieuwe natuur. Met blauwe stip zijn de bouwlocaties van de woningen aangegeven. De beheertypenkaart brengt in beeld wat de actuele situatie is.

In groen:

Beheertype: N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos

Dit beheertype omvat gronden die in het verleden een andere functie dan natuur hebben gekend en nog niet tot andere beheertypen te rekenen zijn.

Gronden met een intensief agrarisch verleden die een natuurbestemming krijgen, hebben meestal niet van de ene op de andere dag natuurwaarden. Hiervoor is eerst een omvormingsbeheer (vershraling) nodig of inrichting, zoals het afvoeren van de voedselrijke bouwvoor of bosaanplant. Dit kan vaak niet meteen. Vaak is er wel al aangepast beheer nodig. Om deze gronden met een natuurbestemming toch op de kaart te kunnen zetten is er het beheertype 'nog om te vormen naar natuur'. Hiermee is voor het beheer en beleid inzichtelijk waar en hoeveel natuur nog omgevormd of ingericht moet worden.

In donkerbruin:

Beheertype: N16.04 Vochtig bos met productie

Het beheertype Vochtig bos met productie omvat bossen op basenrijke bodems gedomineerd door (mee-reisende) loofboomsoorten.

Houtoogst is een doel en vindt periodiek plaats met een hogere intensiteit dan in de Vochtige bossen beheer-typen zonder productie, of boomsoorten die oorspronkelijk van buiten Europa zijn ingevoerd zijn dominant over meer dan 20% van het areaal van het betreffende bosgebied, ook als er geen productiedoelstelling is. Vochtig bos met productie bestaat uit loofbossen die gedomineerd worden door diverse boomsoorten zoals populier, es, esdoorn, beuk, haagbeuk, eik, iep en els. Het is een grotendeels gesloten bos met een weelderige ondergroei. Dit bostype is de productievariant van delen van het haagbeuken- en essenbos en beek- en rivierbegeleidend bos.

Het komt voor op matig nat tot matig droge, vrij voedselrijke kleiige tot zandige bodems, waaronder overstromingsdelen van beken. Het bostype kan gevonden worden in het rivierengebied op oeverwallen en hoge uiterwaarden, lokaal op lemige zandgronden in het oosten, op kleibodems zoals in de Flevopolders maar ook in de kustgebieden, en lemige/kleiige kalkhellingen in Zuid-Limburg.

Dit bostype levert een belangrijke bijdrage aan de houtvoorziening door de goede groei van diverse gewilde (hardhout) loofboomsoorten. In potentie kan dit bostype de meeste houtige soorten bevatten. De diversiteit is laag tot matig hoog. Vooral soorten van oudere, meer ontwikkelde bosgroeiplaatsen ontbreken vaak nog, terwijl makkelijk koloniserende sporenplanten en vogels al aanwezig zijn. Door snelle groei en sterfte kan binnen afzienbare tijd een gevarieerde bosstructuur ontstaan, met veel dood hout en een weelderige struik-laag en bodemvegetatie.

Populier kan een belangrijke bijdrage leveren aan snelle bosontwikkeling en de productie van aanzienlijke hoeveelheid zaaghout en (dik) dood hout. De ondergroei bij populier wordt echter vaak (nog) gedomineerd door ruigtekruiden zoals grote brandnetel. Ook in door andere boomsoorten gedomineerde bossen treedt regelmatig verruiging op in grotere open plekken. Dit kan de verjonging van gewenste boom- en struiksoorten belemmeren. Kleinschalige kap en aanplant wanneer zaadbronnen van gewenste soorten nog ontbreken kan de (kwalitatieve en kwantitatieve) productie en samenstelling bevorderen. Door deze aanvullende bos-verjongingsactiviteiten met primair lokaal gewenste inheemse boom- en struiksoorten wordt versneld een nieuwe gewenste bosgeneratie van voldoende ecologische kwaliteit gerealiseerd.

In lichtbruin:

Beheertype: N00.01 Nog om te vormen landbouwgrond naar natuur (inrichting)

Dit beheertype omvat gronden die in het verleden een andere functie dan natuur hebben gekend en nog niet tot andere beheertypen te rekenen zijn.

Gronden met een intensief agrarisch verleden die een natuurbestemming krijgen, hebben meestal niet van de ene op de andere dag natuurwaarden. Hiervoor is eerst een omvormingsbeheer (verschraling) nodig of inrichting, zoals het afvoeren van de voedselrijke bouwvoor of bosaanplant. Dit kan vaak niet meteen. Vaak is er wel al aangepast beheer nodig. Om deze gronden met een natuurbestemming toch op de kaart te kunnen zetten is er het beheertype 'nog om te vormen naar natuur'. Hiermee is voor het beheer en beleid inzichtelijk waar en hoeveel natuur nog omgevormd of ingericht moet worden.

4.2 Effectbeoordeling

Binnen het plangebied aan de St. Jorisstraat is een Natuur Netwerk Brabant gebied gelegen. Dit gebied wordt gedeeltelijk geruild met Brabants Landschap. De tot natuur bestemde gronden worden ontwikkeld naar natuur. Hiermee wordt een knelpunt in de herinrichting van de Groote Beerze, alsmede de ontsluiting van de achterliggende natuurgronden van Brabants Landschap opgelost. Hierdoor krijgt de ontwikkeling en het beheer van het gehele natuurgebied ter plaatse een positieve impuls.

In de huidige situatie bestaat het plangebied uit boomkwekerij en kale akkers. Beoogd is dat een groot deel van het gebied de bestemming natuur zal krijgen. Daarnaast is de draagkracht van het gebied ruim voldoende, worden de doelaantallen gehaald en is het toekomstperspectief zeer gunstig.

Het plangebied is op de kaart behorende bij de 'Keur Waterschap De Dommel 2015' gedeeltelijk aangewezen als gelegen binnen attentiegebied 'beschermde gebieden keur'. Dit betreft het gedeelte dat wordt bestemd tot Natuur. De ontwikkeling van nieuwe natuur past geheel binnen de doelstelling van het waterschap voor wat betreft 'bescherm de gebieden keur'.

5. CONCLUSIE

In deze Voortoets wordt de volgende hoofdvraag beantwoord:

“Is er een kans op een negatief effect op het Natura 2000 gebied “Kempenland West” door de geplande ontwikkeling aan de St. Jorisstraat te Middelbeers? “

Samenvattend wordt geconcludeerd dat het bouwen van twee woningen aan de St Jorisstraat niet leidt tot significant negatieve effecten op het behalen van instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebied “Kempenland- West” of mogelijk aanwezige soorten.

De ontwikkeling zorgt ervoor dat een intensieve veehouderij wordt gesaneerd en het bouwvlak aan de Schansstraat verwijderd.

Gezien de gedeeltelijke omzetting naar natuur, zal de locatie St. Jorisstraat ongenummerd te Middelbeers juist meer en beter leefgebied bieden aan beschermde soorten.

Vanwege afscherming door bomen en struiken bij de te bouwen woningen en bos aan de rand van het Natura 2000-gebied is er geen sprake van optische verstoring en verstoring door licht in de leefgebieden van dieren waarvoor instandhoudingsdoelstellingen gelden in het Kempenland West. Ook de effecten van geluid worden voldoende afgezwakt.

Aan de hand van deze Voortoets valt uit te sluiten dat de werkzaamheden op korte en lange termijn negatieve gevolgen hebben voor de Natura 2000-gebied “Kempenland -West”. Het advies naar aanleiding van deze Voortoets is derhalve om in overleg te treden met het bevoegd gezag ter bevestiging dat geen sprake is van vergunningplicht in het kader van gebiedsbescherming in de Wet natuurbescherming.

In verband met mitigatie en de algehele zorgplicht in het kader van de Wet natuurbescherming worden in de ecologische quickscan maatregelen aangeraden. De zorgplicht geldt te allen tijde en voor alle flora en fauna, ongeacht eventuele beschermingsstatus en verkregen ontheffingen. De zorgplicht stelt dat ‘iedereen, indien redelijkerwijs mogelijk, voldoende zorg in acht moet nemen voor alle planten en dieren en hun leefomgeving’.

Zoals in de quickscan 2019BE-0725 d.d. 9-10-19 wordt geconcludeerd geldt de algemene zorgplicht bij de uitvoering van de werkzaamheden en wordt natuurinclusief bouwen aanbevolen.

Waar noodzakelijk de hulp van een deskundige inroepen; bij beschermde soorten altijd.

LIJST VAN BRONNEN

Quickscan Flora en fauna 2019BE- 0725

www.wetnatuurbescherming.nl

www.rijksoverheid.nl

www.brabant.nl

www.natuurmonumenten.nl

www.natura2000.nl

netwerk groene bureaus

Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland.

Ministerie van Economische Zaken, Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen.

www.synbiosys.alterra.nl

www.infomil.nl

www.quickscanhulp.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.telmee.nl

- Als bijlage 1 is toegevoegd de effectenindicator Natura 2000

Beschermde natuur in Nederland: soorten en gebieden in wetgeving en beleid

Effectenindicator

Overzicht effecten op soorten en/of habitattypen.

De selectie is uitgevoerd op gebied 'Kempenland-West' en activiteit 'Woningbouw'.

Storingsfactor	Oppervlak teverlies	Versnip pering	Verontre ining	Verdr oging	Verst oring door gelui d	Verst oring door licht	Verst oring door trillin g	Optis che verst oring	Versto ring door mecha nische effecte n
	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>7</u>	<u>8</u>	<u>13</u>	<u>14</u>	<u>15</u>	<u>16</u>	<u>17</u>
<u>Stuifzandheiden met struikhei</u>	■	■	■	■	⊠	⊠	⊠	■	■
<u>Zwakgebufferde ve nnen</u>	■	■	■	■	⊠	⊠	⊠	■	■
<u>Zure vennen</u>	■	■	■	■	⊠	⊠	⊠	■	■
<u>Beken en rivieren m et waterplanten</u>	■	■	■	■	⊠	⊠	⊠	■	■
<u>Vochtige heiden</u>	■	■	■	■	⊠	⊠	⊠	■	■
<u>Droge heiden</u>	■	■	■	■	⊠	⊠	⊠	■	■
<u>Blauwgraslanden</u>	■	■	■	■	⊠	⊠	⊠	■	■
<u>Pioniervegetaties m et snavelbiezen</u>	■	■	■	■	⊠	⊠	⊠	■	■
<u>Beuken- eikenbossen met hul st</u>	■	■	■	■	⊠	⊠	⊠	■	■
<u>Eiken- haagbeukenbossen</u>	■	■	■	■	⊠	⊠	⊠	■	■
<u>Oude eikenbossen</u>	■	■	■	■	⊠	⊠	⊠	■	■
<u>*Hoogveenbossen</u>	■	■	■	■	⊠	⊠	⊠	■	■
<u>*Vochtige alluviale bossen</u>	■	■	■	■	⊠	⊠	⊠	■	■
<u>Drijvende waterwee gbree</u>	■	⊠	■	⊠	⊠	⊠	⊠	⊠	■
<u>Kleine modderkruip er</u>	■	■	■	■	■	■	■	■	■

■ zeer gevoelig

■ gevoelig

■ niet gevoelig ⊠ n.v.t.

Literatuur

1. Weeda, E.J. Nederlandse oecologische flora deel 4, pag 221, 222
2. Ottburg, 2004-A. Soort 1095 Zeeprik, 1106 Zalm, 1134 Bittervoorn, 1145 Grote modderkruiper en 1149 Kleine modderkruiper. In: Janssen, J.A.M. & J.H.J. Schaminée (redactie) 2004 Europese Natuur in Nederland. Soorten van de Habitatrichtlijn. KNNV, Utrecht, 1
3. Higler, L.W.G. & F.G.W.A. Ottburg, 2004. Beste ecologisch potentieel en maatlatten voor de visstand van een viertal sloot-typen. Achtergronddocument vissen van de expertgroep vissen Kader Richtlijn Water. Alterra Research Instituut voor de Groene Ruimte /
4. Opzeeland, I., H. Slabbekoorn & C. ten Cate, 2007. Vissen en geluidsoverlast. Effecten van geluidsbelasting onder water op zoetwatervissen. Universiteit Leiden.

Let op!

De effectenindicator geeft u géén informatie over de daadwerkelijke schadelijke effecten van een activiteit noch over de significantie hiervan. Hiervoor is maatwerk vereist. De effectenindicator geeft alleen generieke informatie over mogelijke effecten van de activiteit. Uit de effectenindicator kan dus niet op voorhand worden afgeleid of een activiteit schadelijk is.

Toelichting op activiteit 'Woningbouw'

Het bouwen van woningen heeft vele tijdelijke en permanente gevolgen op natuur. Meest duidelijk is het verlies aan oppervlakte: waar woningen staan is geen natuur mogelijk. Door de aanleg kunnen ook migratieroutes verbroken worden of treedt versnippering op van een netwerk van natuurgebieden. In de aanlegfase is verder vooral sprake van verstoring door geluid, licht, trillingen etc. Vaak wordt een gebied (tijdelijk) ontwaterd om bouwwerkzaamheden te vergemakkelijken. Ook moet rekening worden gehouden met negatieve effecten door bouwverkeer (verontreiniging). Als de woningen eenmaal in gebruik worden genomen, is er naast een permanente verandering in licht- en geluidsbelasting ook sprake van nevenactiviteiten zoals toenemende recreatie en toenemend wegverkeer, hetgeen een hogere druk legt op de aanwezige natuurwaarden.

Toelichting op de storingsfactoren

1 Oppervlakteverlies

Kenmerk: afname beschikbaar oppervlak leefgebied soorten en/of habitattypen.

Interactie andere factoren: verlies van oppervlakte leidt tot verkleining en in sommige gevallen ook tot versnippering van het leefgebied (zie aldaar). Een kleiner gebied heeft bovendien meer te leiden van randinvloeden: vaak is de kwaliteit van het leefmilieu aan de rand minder goed dan in het centrum van het gebied. Op deze manier leidt verlies oppervlakte mogelijk ook tot een grotere gevoeligheid voor bijvoorbeeld verdroging, verzuring of vermesting.

Werking: door afname van het beschikbare oppervlak neemt ook het aantal individuen van een soort af. Om duurzaam te kunnen voortbestaan moet elke soort uit een minimum aantal individuen bestaan; bij diersoorten wordt meestal van een minimum aantal paartjes (reproductieve eenheden) gesproken. Wanneer een populatie te klein wordt neemt de kans op uitsterven toe, zeker als deze populatie geen onderdeel uitmaakt van een samenhangend netwerk van leefgebieden. Bij een populatie die uit te weinig individuen bestaat, neemt ook de kans op inteelt toe en dus de genetische variatie af. Hierdoor wordt een populatie kwetsbaar voor veranderingen tengevolge van bijvoorbeeld predatie, extreme seizoensinvloeden of ziekten. Ook habitattypen kennen een ondergrens voor een duurzame oppervlakte.

2 Versnippering

Kenmerk: van versnippering is sprake bij het uiteenvallen van het leefgebied van soorten.

Interactie andere factoren: treedt op ten gevolge van verlies leefgebied of verandering in abiotische condities van het leefgebied. Kan leiden tot verandering in populatiedynamiek.

Gevolg: als het leefgebied niet meer voldoende groot is voor een populatie, of individuen van één populatie kunnen de verschillende leefgebieden niet meer bereiken, neemt de duurzaamheid van de populatie af. Een gevolg kan zijn een verandering op in de soortensamenstelling en het ecosysteem. Soorten zijn in verschillende mate gevoelig voor de versnippering van hun leefgebied. Het meest gevoelig zijn soorten met een gering verspreidingsvermogen, soorten die zich over de grond bewegen en soorten met een grote oppervlaktebehoefte. Versnippering door barrières zoals wegen en spoorlijnen leidt mogelijk ook tot sterfte van individuen en kan zo effect hebben op de populatiesamenstelling. Bij versnippering moet men altijd goed rekening houden met het schaalniveau van het populatienetwerk.

7 Verontreiniging

Kenmerk: Er is sprake van verontreiniging als er verhoogde concentraties van stoffen in een gebied voorkomen, welke stoffen onder natuurlijke omstandigheden niet of in zeer lage concentraties aanwezig zijn. Bij verontreiniging is sprake van een zeer brede groep van

ecosysteem/gebiedsvreemde stoffen: organische verbindingen, zware metalen, schadelijke stoffen die ontstaan door verbranding of productieprocessen, straling (radioactief en niet radioactief), geneesmiddelen, endocrien werkende stoffen etc. Deze stoffen werken in op de bodem, grondwater, lucht.

Interactie andere factoren: geen directe interactie met andere factoren. Wel kan verontreiniging als gevolg van andere factoren optreden.

Gevolg: Vrijwel alle soorten en habitattypen reageren op verontreiniging. De ecologische effecten uit zich in het verdwijnen van soorten en/of het beïnvloeden van gevoelige ecologische processen. Deze beïnvloeding kan direct plaatsvinden maar ook indirect via een opeenvolging van ecologische interacties. Bovendien kan verontreiniging zich pas vele jaren/decennia later manifesteren. De gevolgen van verontreiniging zijn divers en complex. In het algemeen kan gesteld worden dat aquatische habitattypen en soorten gevoeliger zijn dan terrestrische systemen. Ook geldt dat soorten in de top van de voedselpiramide, als gevolg van accumulatie, van verontreinigingen gevoeliger zijn. Echter, afhankelijk van de concentratie en duur van de verontreiniging zijn alle habitattypen en soorten gevoelig en kan verontreiniging leiden tot verandering van de soortensamenstelling.

8 Verdroging

Kenmerk: Verdroging uit zich in lagere grondwaterstanden en/of afnemende kwel. De actuele grondwaterstand is zo lager dan de gewenste/benodigde grondwaterstand.

Interactie andere factoren: verdroging kan tevens leiden tot verzilting. Door verdroging neemt ook de doorluchting van de bodem toe waardoor meer organisch materiaal wordt afgebroken. Op deze wijze leidt verdroging tevens tot vermesting. Er zijn ook gebieden waar verdroging kan optreden zonder dat de grondwaterstand in de ondiepe bodem daalt. Het gaat daarbij om gebieden waar van oudsher grondwater omhoogkomt. Dit water heet kwelwater. Kwelwater is water dat elders in de bodem is geïnfiltreerd en dat naar het laagste punt in het landschap stroomt. Kwelwater heeft dikwijls een bijzondere samenstelling: het is rijk aan ijzer en calcium, arm aan voedingsstoffen en niet zuur, maar gebufferd. Schade aan de natuur die veroorzaakt wordt door een afname of het verdwijnen van kwelwater en het vervangen van dit type water met gebiedsvreemd water, noemen we ook verdroging.

Gevolg: de verandering in grondwaterstand en soms ook kwaliteit van het grondwater leidt tot een verandering in de soortensamenstelling en op lange termijn van het habitatype.

13 Verstoring door geluid

Kenmerk: verstoring door onnatuurlijke geluidsbronnen; permanent zoals geluid wegverkeer danwel tijdelijk zoals geluidsbelasting bij evenementen. Geluid is een hoorbare trilling, gekenmerkt door geluidsdruk en frequentie.

Interactie andere factoren: Treedt vaak samen met visuele verstoring op door bijv. vlieg- en autoverkeer, manifestaties etc.

Gevolg: Logischerwijs zijn alleen diersoorten gevoelig voor direct effecten van geluid. Geluid *sec* is een belangrijke factor in de verstoring van fauna. De verstoring door geluid wordt beïnvloed door het achtergrondgeluid en de duur, frequentie en sterkte van de geluidsbron zelf. Geluidsbelasting kan leiden tot stress en/of vluchtgedrag van individuen. Dit kan vervolgens weer leiden tot het verlaten van het leefgebied of bijvoorbeeld een afname van het reproductieproces. In bepaalde gevallen kan ook gewenning optreden, in het bijzonder bij continu geluid. Voor zeezoogdieren en vogels is in bepaalde gevallen deze dosis-effect relatie goed gekwantificeerd.

14 Verstoring door licht

Kenmerk: verstoring door kunstmatige lichtbronnen, zoals licht uit woonwijken en industrieterreinen, glastuinbouw etc.

Interactie andere factoren: geen?

Gevolg: Kunstmatige verlichting van de nachtelijke omgeving kan tot verstoring van het normale gedrag van soorten leiden. Naar mogelijke effecten is nog vrij weinig onderzoek gedaan. Veel kennis gaat daarom nog niet verder dan het kwalitatief signaleren van risico's. Met name schemer- en nachtactieve dieren kunnen last hebben van verstoring door licht, doordat zij juist aangetrokken worden of verdreven door de lichtbron. Hierdoor raakt bijvoorbeeld hun ritme ontregeld of verlichte delen van het leefgebied worden vermeden.

15 Verstoring door trilling

Kenmerk: Er is sprake van trillingen in bodem en water als dergelijke trillingen door menselijke activiteiten veroorzaakt worden, zoals bij boren, heien, draaien van rotorbladen etc.

Interactie andere factoren: kan vooral samen optreden met verstoring door geluid

Gevolg: Trilling kan leiden tot verstoring van het natuurlijke gedrag van soorten. Individuen kunnen tijdelijk of permanent verdreven worden uit hun leefgebied. Over het daadwerkelijke effect van trilling is nog zeer weinig bekend. Naar het effect op zeezoogdieren is wel onderzoek verricht.

16 Optische verstoring

Kenmerk: optische verstoring betreft verstoring door de aanwezigheid en/of beweging van mensen dan wel voorwerpen die niet thuishoren in het natuurlijke systeem.

Interactie andere factoren: treedt vaak samen op met verstoring door geluid (in geval van recreatie) of trilling en licht (in geval van voertuigen, schepen).

Gevolg: optische verstoring leidt vooral tot vluchtgedrag van dieren. De soort reageert bijvoorbeeld op beweging omdat een potentiële vijand wordt verwacht. Andersom kan optische verstoring juist ook het uitzicht van soorten beperken waardoor zij potentiële vijanden niet zien naderen. De daadwerkelijke effecten zijn zeer soortspecifiek en hangen van de schuwheid van de soort en de mate waarin gewenning optreedt.

Bovendien kunnen de effecten afhankelijk zijn van de periode van de levenscyclus van de soort: in de broedtijd zijn soorten over het algemeen schuwer en dus gevoeliger voor optische verstoring.

17 Verstoring door mechanische effecten

Kenmerk: Onder mechanische effecten vallen verstoring door betreding, golfslag, luchtwervelingen etc. die optreden ten gevolge van menselijke activiteiten. De oorzaken en gevolgen zijn bij deze storende factor zeer divers.

Interactie andere factoren: verstoring kan samenvallen met verstoring door geluid, licht en trilling.

Gevolg: deze storende factor kan leiden tot een verandering van het habitatype en/of verstoring of het doden van fauna-individuen. Bij habitatypen treedt de verstoring/verandering vaak op ten gevolge van recreatie of bijvoorbeeld militaire activiteiten. Het effect is zeer afhankelijk van de kwetsbaarheid (gevoeligheid) van het habitatype. Waterrecreatie en scheepvaart leiden tot golfslag, hetgeen effect kan hebben op de oeverbegroeiing en waterfauna. Luchtwervelingen van bijvoorbeeld windmolens kunnen leiden tot vogelsterfte.